

Prijava na razpis za nagrado Viljema Puticka za najboljši jamarski dosežek v letu 2009

Odkritje povezave Jama pod Predjamskim gradom – Bojanova jama

(Društvo za raziskovanje jam Luka Čeč)

Prijavitelji: Matjaž Milharčič
Izidor Šantek - Zupančič
Marjan Vilhar
Roman Bogataj
Ivo Sedmak
Dušan Tominc

Kontaktna oseba: Matjaž Milharčič
XXXXXXXXXX, XXXX XXXXXXXXX
tel.: XXX XXX XXX
e-pošta: XXXXXXXXXXXXXXXXX@XXXXXX.XXX
TR: XXXX XXXX XXXX XXXX XXX

Odkritje povezave Jama pod Predjamskim gradom – Bojanova jama

Jama pod Predjamskim gradom velja za drugi najdaljši jamski sistem v Sloveniji. O njenem nastanku je bilo povedanega že veliko, nesporni dejstvi sta, da jo je izoblikovala ponikalnica Lokva in da so podzemne vodne poti neposredno povezane z Vipavsko dolino. Povezava med Jamo pod Predjamski gradom in Vipavsko jamo (izviri reke Vipave) je bila domnevno ugotovljena že v 19. stoletju s pomočjo lesne žagovine, po drugi svetovni vojni pa so z uporabo strokovnih metod to povezanost tudi dokončno potrdili.

Izjemen podzemni potencial Predjame z zaledjem, privlači številne generacije slovenskih jamarjev, ki njeno nederje raziskujejo že več kot sto let. Pri teh raziskovanjih smo pomembno vlogo odigrali tudi postojnski jamarji zbrani v Društvu za raziskovanje jam Luka Čeč. Sistem Jama pod Predjamskim gradom obsega 13 km podzemnih rogov, z novimi odkritji v letu 2009 pa z zagotovostjo trdimo, da sistem presega 14 km. V mesecu marcu 2009 smo tako člani DZRJ Luka Čeč po več letih raziskovanj, povezali Bojanovo jamo z Jamo pod Predjamskim gradom.

Vhod v Bojanovo jamo se nahaja 740m severno od Predjamskega gradu. Do odkritja te povezave so nas pripeljale večletne raziskave, ki jih na tem območju izvajamo od leta 2005 in so že botrovale k odkritju bližnje Lenčkove jame. Ravno odkritje Lenčkove jame nas je vzpodbudilo k temu, da smo pozornost usmerili v iskanje povezav okoliških jam s Predjamskim sistemom. Raziskave v Lenčkovi jami so se po letu 2005 nenadejano zaustavile, saj nismo našli nadaljevanja, kakršnega je obetal prepah na vhodu v jamo. Zaradi neuspešnih raziskav v Lenčkovi jami smo se stvari lotili na drugem koncu in sicer v Zahodnem rovu (Predjamski sistem), ki se nahaja približno 150 m vertikalno pod Lenčkovo jamo. S plezanjem kaminov smo se skušali prebiti "od spodaj navzgor" in povezati obe jami. Po nekaj poizkusih plezanja kaminov, ki so se vsi zaključili z neprehodnimi ožinami, smo po namigu Jurija Hajne, našega člana, pričeli s plezanjem kamina v novo raziskanem rovu, ki se nahaja tik pred Zavito dvorano. Kamin se je že v začetku zdel obetaven, saj se je v njem čutilo strujanje zraka in marca leta 2006 smo pričeli s tehničnim plezanjem. Po dveh mesecih plezanja (vikend akcije) smo dosegli skupno višino +110 m. Glede na položaje novih rogov, ki smo jih določili s pomočjo krožnih anten in jamskega radia Nicola, smo sklepali, da se nahajamo približno 30 m pod površjem in hkrati 150 m vzhodneje od Lenčkove jame. Upanja, da bomo medsebojno povezali obe jami je bilo takrat konec. To bridko spoznanje, če temu lahko tako rečemo, pa je botrovalo novi najdbi. V gozdu (nad rovi Predjame) se namreč nahaja že znana obetavna luknja s prepahom.

Poletje 2006 je minilo v znamenju naporenega kopanja dihalnika (Bojanova jama), ki je bil s prva le 4 m globoka luknja, kasneje pa se je jama odprla in vpadli smo v 30 m globoko brezno. V zgornji polovici brezna je bilo videti večjo dvorano in horizontalni razvoj rogov. Dolgo časa smo potrebovali, da smo našli nadaljevanje jame, nato pa smo vendarle zaznali prepah, ki je vlekel iza blatnega podora na koncu dvorane in pričeli smo z odkopavanjem kamenja. Celo leto 2007 smo potrebovali, da smo se prebili skozi ta skalni podor, ki se je izkazal za prelom vzdolž katerega se je razvijala jama. Na začetku leta 2008 smo prešli horizontalne rove in se med ogromnimi skalnimi bloki pričeli strmo spuščati v globino. Do konca leta smo se preko nekaj vzporednih brezen in s številnimi vmesnimi kopanji uspeli prebiti do končne globine -135 m. Nadaljevanje Bojanove jame smo našli na začetku lanskega leta, ko smo s

cigaretnim dimom zadimili njene zgornje dele in odkrili pihajočo špranjo. Od tam naprej smo nato dobra dva meseca marljivo kopali in se prebijali vzdolž že znanega preloma. Konec februarja, ko je kopanje rova zaradi potencialne zrušitve postajalo čedalje bolj nevarno in ko smo bili z moralo že čisto na dnu, smo sklenili izmeriti poligon jame. Na našo srečo se je izkazalo, da smo se s kopanjem zaustavili nekaj metrov stran od preplezanih delov v Predjami. **21. marca 2009** smo se razdelili v dve ekipi, ki sta se v podzemlje podali vsaka iz svoje smeri. Kričanje iz kamina v Predjami je bilo slišati tudi v Bojanovi jami, skozi špranjo med skalami pa smo se uspeli celo rokovati! Tako smo po večletnih prizadevanjih končno povezali Jamo pod Predjamskim gradom z novo Bojanovo jamo.

Izjava

Društvo za raziskovanje jam Luka Čeč izjavlja, da je prijavljeni jamarski dosežek izključno delo prijaviteljev in da so podatki v prijavi resnični, točni in popolni.

Predsednik društva DZRJ Luka Čeč
(Matjaž Milharčič)

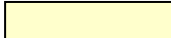
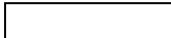
Kronologija raziskovanja povezave Jama pod Predjamskim gradom – Bojanova jama (2005 - 2009)

8. avgust 2005	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič	Po številnih poizkusih plezanja kaminov v Jami pod Predjamskim gradom ter iskanju povezave z bližnjo Lenčkovo jamo, ekipa prvič obiše perspektivni kamin v novih delih Zahodnega rova. Namig za raziskovanje kamina poda Jurij Hajna.
27. januar 2006	Roman Bogataj Marko Barle	
4. februar 2006	Marko Matičič	
10. marec 2006	Ivo Sedmak Roman Bogataj	Preplezata prvo stopnja (skupna višina +25 m).
17. marec 2006	Ivo Sedmak Izidor Šantek - Zupančič Roman Bogataj	Nadaljujejo s plezanjem v kaminu.
1. april 2006	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Izidor Šantek - Zupančič Marjan Vilhar Tomaž Česnik Jurij Hajna Stanislav Glažar - Sten Alojz Premrl Dušan Tominc Luka Zalokar Tomažev prijatelj (Finska)	Ivo in Izidor preplezata drugo stopnjo. Ekipa prvič raziskuje v "Poševni dvorani", ki se strmo dviguje k površju (skupna višina +70 m). Ob pomanjkanju vrvi se vrneta na površje. Marjan Vilhar, naš novi član je prvič "na štriku"
8. april 2006	Ivo Sedmak Izidor Šantek - Zupančič Boris Šajtegelj	V Poševni dvorani preplezajo manjšo stopnjo. Prehod v kamin jim prepreči krajša ožina (skupna višina + 95 m).
14. maj 2006	Ivo Sedmak Izidor Šantek – Zupančič Marjan Vilhar Matija Perne	Opremljeni s težjim kladivom razširijo ožino. Rov jih popelje v vršnje dele "Poševne dvorane", kjer se jama navidezno zaključi (skupna višina +110 m). Izmerijo nove rove. Na povratku iz Poševne dvorane pod skalami opazijo okostje podlasice, kar nakazuje neposredno povezavo dvorane s površjem. Povezava novih rogov z Lenčkovo jamo tako ni več mogoča.
20. maj 2006	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Izidor Šantek - Zupančič	Zavedajoč se bližine površja in razsežnosti Poševne dvorane, ekipa sklene raziskati površje in poiskati morebitni zgornji vhod v jama. Na podlagi tlorisnega načrta jame in naveta Janeza Marinška kmalu najdejo manjšo pihajočo luknjo – dihalnik.
junij 2006 ÷ oktober 2006	Ivo Sedmak Izidor Šantek – Zupančič Tominc Dušan	Širjenej ožine na dnu dihalnika (globina -4 m).
8. oktober 2006	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Izidor Šantek - Zupančič Marjan Vilhar	Radiolociranje "Poševne dvorane" s pomočjo radia Nicola. Vertikalne projekcije točk dvorane kažejo, da se rovi nahajajo približno 800 m zračne razdalje od stene Predjamskega gradu.
oktober 2006 ÷ januar 2007	Ivo Sedmak Izidor Šantek – Zupančič Tominc Dušan	Po večmesečnem napornem širjenju ožine se rov naposled odpre in vpade v brezno globine 35 m. Jama raziščejo vendar nadaljevanja ne najdejo.
6. ÷ 7. januar 2007	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Izidor Šantek – Zupančič Marjan Vilhar Jože Pristavec – Joc Jernej Petrovčič	Po nekaj neuspešnih akcijah iskanja nadaljevanja jame, Jernej Petrovčič nenadejano odkrije prepih, ki veje iza skalno - blatnega podora.
3. februar 2007	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Izidor Šantek - Zupančič Roman Bogataj Dušan Tominc	Kopanje blatnega stožca in odstranjevanje skalovja iz podora.
29. marec 2007	Ivo Sedmak Izidor Šantek - Zupančič	Preopremita brezno in nadaljujeta s kopanjem podora.

18. maj 2007	Ivo Sedmak Tomaž Česnik	Pregledala stanje skalnega podora. Iz varnostnih razlogov se odločita za njegovo sanacijo.
10. junij 2007	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Dušan Tominc	Vrtanje varovalnih sidrišč pri skalnem podoru.
25. junij 2007	Ivo Sedmak Dušan Tominc	Namestita opazne plošče.
7. julij 2007	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Dušan Tominc Matija Perne Marko Matičič	Sanacija nevarnega skalnega podora s pomočjo zidarskega ogrodja, ki zavaruje jamarje pred nadaljnim raziskovanjem jame. Izkaže se, da je skalni podor prelomna cona ob kateri poteka nadaljevanje jame.
25. avgust 2007	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Dušan Tominc	Širjenje ožine za zavarovanim skalnim podorom. Prepih je občuten.
2. september 2007 ÷ februar 2008	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Izidor Šantek - Zupančič Marjan Vilhar Roman Bogataj Dušan Tominc	Širjenje rova vzdolž preloma. Odstranjevanje skal poteka nadvse zamudno. Napredujejo zelo počasi. V "Greznici" se lotijo kopanja skal na nadvse bizaren način; Dušan jih od spodaj bezlja z železno palico, Ivo jih zadržuje z nogami. Rov se končno odpre in vpađe v manjšo Podorno dvorano "Madžarska salama". Med skalami razširijo manjši prehod in med podornimi bloki napredujejo v globino.
2. februar 2008	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Marjan Vilhar Roman Bogataj Dušan Tominc	Med skalami si utirajo pot navzdol, izgleda, da kopanja še zlepa ne bo konec.
9. februar 2008	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Izidor Šantek - Zupančič Marjan Vilhar	Razširijo ožino, Izidor se splazi skozi in se med skalami spusti ca. 5 m nižje. Sledi novo širjenje ožin in spust za 3 m, nato ponovno odmetavajo skale in se spustijo še za ca. 20 m nižje, do novega skalnega podora.
16. februar 2008	Ivo Sedmak Marjan Vilhar Roman Bogataj Dušan Tominc Marko Matičič	Nadaljujejo kopanje v skalnem podoru. Po nekaj urah kopanja se spustijo v manjši prostor. Iz prostora vpadajo dve brezni globine ca. 10 m. Ker nimajo vrvi se odpravijo ven. Ekipa izgubi upanje, da bi v preplezane dele Predjame prišla skozi Bojanovo jamo, jama se prestrmo spušča.
29. februar 2008	Ivo Sedmak Izidor Šantek - Zupančič Marjan Vilhar Dušan Tominc Matija Perne Boris Šajtegelj	Opremijo ca. 15 m spusta, nakar med ogromnimi skalnimi bloki najdejo nadaljevanje. Sledi spust po vrveh še za ca. 20 m, do ogromnega skalnega čepa, ki zapira brezno.
23. marec 2008	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Marjan Vilhar Dušan Tominc Marko Matičič	Čep iz več kubičnih metrov skalovja spektakularno zrušijo v brezno. Izkaže se, da gre za 30 m vertikalno, ki pa žal ne ponudi nadaljevanja (končna globina -135 m). Prepiha ni čutiti.
april 2008 ÷ december 2008	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Izidor Šantek - Zupančič Roman Bogataj Dušan Tominc	Mrzlično iskanje nadaljevanja Bojanove jame.
28. december 2008	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Marjan Vilhar Roman Bogataj Matija Perne	S cigaretnim dimom zadimijo zgornje dele Bojanove jame. Ivo odkrije pihajočo ožino, ki se nahaja na globini -35 m. Jama gre naprej!
4. januar 2009	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Jernej Petrovčič	Širjenje pihajoče ožine. Izkaže se, da gre za nadaljevanje rova ob že znanem prelomu.

11. januar 2009	Ivo Sedmak Marjan Vilhar Dušan Tominc	Zaradi možnosti zrušitve rova, po nekaj metrih prekinejo s kopanjem. Smotrnost nadaljnega kopanja je pod vprašajem.
27. februar 2009	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Marjan Vilhar Ana Kobe Dušan Tominc	Merjenje poligona v Bojanovi jami. Tlorisni položaj rovov kaže na presenetljivo bližino jam. Oddaljenost je le 4 m.
marec 2009	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Izidor Šantek - Zupančič Dušan Tominc	Kopanje in sanacija rova v Bojanovi jami.
21. marec 2009	Ivo Sedmak Izidor Šantek - Zupančič Marjan Vilhar	Udeleženci se razdelijo v dve ekipi, ki se v podzemlje podata vsaka iz svoje smeri. Glasno kričanje v Poševni dvorani je slišati tudi v Bojanovi jami. Člana obeh ekip se skozi ozko špranjo uspeta rokovati. Jama pod Predjamskim gradom in Bojanova jama sta končno povezani! Vsled dogodka, ki se pripeti kmalu po rokovanju, prehod imenujejo za "Bengalski plamen".
	Simon Klemen Matjaž Milharčič Jernej Petrovčič Zdenka Žitko	
22. ÷ 23. april 2009	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Izidor Šantek - Zupančič Marjan Vilhar Roman Bogataj Dušan Tominc	Obilno deževje poplavi spodnje, novoodkrite rove Jami pod Predjamskim gradom. Ustvarita se dva sifona, ki preprečujeta aktivnosti v jami. Ekipa s pomočjo hidravlične natege dolžine 45 m v dveh dneh prečrpa vodo iz sifonov. Spodnji rovi so ponovno prehodni.
1. maj 2009	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Izidor Šantek - Zupančič Marjan Vilhar Roman Bogataj Dušan Tominc	Širjenje prehoda med obema jamama. Skozenjc je sedaj tudi fizično prehoden.
23. maj 2009	Ivo Sedmak Matjaž Milharčič Marjan Vilhar Dušan Tominc Bojana Fajdiga Lanko Marušič Martina Bergant Tomaž Kranjc Damjan Intihar Miha Prudič Marko Matičič Luka Zalokar Mitja Mršek	Prvo prečenje jam. Sistem Jama pod Predjamskim gradom dobi nov vhod skozi Bojanovo jama in cca 850m novih rovov

Legenda:

- aktivnosti v Jami pod Predjamskim gradom
- aktivnosti v Bojanovi jami